

Studije slučaja: Šta bi ti uradio?

Ciljevi: Razvijanje vrednosti i uverenja vezanih za životnu sredinu i razmatranje moguće ekološke akcije

Uzrast: Srednji, stariji

Materijali: Kopije dilema za svaku grupu

Vreme: 30–45 minuta

Procedura:

Pre početka sastanka sastavite niz ekoloških dilema prikladnih vašoj zajednici. Kada se deca okupe, podelite učesnike na timove; svakome dajte kopiju ekoloških dilema i predložena rešenja koja ste sastavili. Svaki tim mora da odluči koje je rešenje najbolje. Nakon diskusije, svaki tim će reći šta je izabrao i zašto.

Ovu aktivnost možete da koristite da biste pojačali "prave" odgovore aktivnosti koje ste prethodno prešli, ili možete izabrati dileme koje su namerno dvosmislene kako biste stimulisali entuzijastičnu debatu i razvoj ličnih vrednosti.

Primer 1.

Jednog dana šetaš parkom sa dobrim prijateljem, koji jede hranu iz plastične kese. Kada tvoj prijatelj završi sa jelom, baciće kesu na zemlju. Zamoliš prijatelja da ga podigne, ali on odbija, uz obrazloženje da je ovo javna površina i stoga nije važno brinuti o tome.

U ovoj situaciji, šta bi ti uradio?

- a) Ponovo zamolio prijatelja da pokupi smeće.
- b) Pokupićeš smeće sam.
- c) Koristite ovo kao edukativnu priliku da kažete prijatelju o problemima koji uzrokuje smeće u okruženju.
- d) Ne radite ništa.
- e) Nešto drugo (budi specifičan)

Pitanja za diskusiju:

1. Da li je prljanje problem u vašoj zajednici? Ako jeste, kako tačno?
2. Kako prljanje utiče na vaše lično okruženje?
3. Koje probleme smeće stvara drugima (uključujući i životinje) u vašoj zajednici?
4. Šta vi ili drugi članovi vaše zajednice možete da uradite povodom ovog problema?

Primer 2.

Živate blizu šumovitog područja gde volite da gledate divlje životinje i uživate u hladu mnogih visokih stabala. Jednog dana otkriješ da tvoje komšije planiraju da iseku svo drveće. Lepo ih zamoliš da ne seku drveće da bi drveće mogla da posluži i kao hladovina i kao domovi za različite vrste životinja. Smeju ti se i kažu ne.

U ovoj situaciji, šta bi ti uradio?

- a) Ponovo ih zamolio da sačuvaju područje za divlje životinje, itd.
- b) Premestio se na drugo mesto.
- c) Zamenio posečeno drveće mladim stablima.
- d) Iskoristio ovo kao edukativnu priliku da im kažete o važnosti drveća u okolini.
- e) Ne radite ništa.
- f) Nešto drugo (biti specifičan)

Pitanja za diskusiju:

1. Da li je seča drveća problem u vašoj zajednici? Ako da, zašto?
2. Kako seča drveća utiče na vašu ličnu okolinu?
3. Koje probleme seča drveća stvara za ostale članove (uključujući i životinje) vaše zajednice?
4. Šta vi ili drugi članovi vaše zajednice možete da uradite povodom ovog problema?

Primer 3.

Ti si graditelj/zidar. Nedavno ste dobili pomoć od internacionalne organizacije za renoviranje velike gradske zgrade. U sklopu renoviranja, od vas se zahteva da odlažete građevinski otpad na ekološki bezbedan način. Međutim, nema novca konkretno za ovo.

U ovoj situaciji, šta bi ti uradio?

- a) Iznajmio kamion i isporučio građevinske ostatke na zvaničnu gradsku deponiju udaljenu 15 km.
- b) Odneo ostatke na nezvanično, ali uobičajeno korišćeno, mesto bacanja na reku 1 km daleko.
- c) Ostavite krhotine nagomilane u blizini renovirane zgrade.
- d) Nešto drugo (biti specifičan)

Pitanja za diskusiju:

1. Da li je odlaganje otpada problem u vašoj zajednici? Ako da, zašto?
2. Kako odlaganje otpada utiče na vaše lično okruženje?
3. Koje probleme stvara odlaganje otpada za druge članove (uključujući i životinje) i vašu zajednicu?
4. Šta vi ili drugi članovi vaše zajednice možete da uradite povodom ovog problema?

Primeri koji se fokusiraju na čvrst otpad i ne predstavljaju alternativne akcije

1. Znae da sada postoji problem sa otpadom i da problem raste. Vi želite da počnete da reciklirate, ali izgleda da vaši roditelji nemaju mnogo interesovanja. Šta ćete uraditi?
2. Na kraju žurke na otvorenom, vaši prijatelji počinju da bacaju flaše u reku iako je kanta za đubre u blizini. Flaše se lome i komadi stakla su rasuti po dnu. Znaš da ovo čini reku nesigurnom i ružnom. Nastavljaju i dalje da bacaju jos flaša. Šta radiš?
3. Tvoj prijatelj je upravo kupio slatkiše. Pojeli ste slatkiše, a tvoj prijatelj pokuša da baci omot u kantu za đubre i promaši. Oboje se smežete, i vaš prijatelj odlazi. Šta radiš?
4. Idete u posetu nekoj svojoj porodici na drugom kraju grada. Primećuješ da tvoj Ujak baca svoje đubre sa strane brda gde se spušta na ulicu. Vidiš decu kako prolaze pored nereda i primećuješ da voda teče ulicom, noseći ovo đubre. Šta radiš?
5. Vaša porodica ima veliku baštu. Uvek ste je đubрили stajskim đubrivom, ali treba vam baš puno za baštu. Pričao si o kompostiranju sa svojom porodicom, ali oni nastavljaju da bacaju kuhinjske otpatke u đubre. Šta ces uraditi?
6. Postaješ svesan da je zagađivanje ružno i opasno. Ali kad podignes đubre i baciš ga u kantu, ponekad ti se ljudi smeju. Šta radiš?
7. Šetate ulicom i primećujete neku decu ispred vas koja zastaju i pokupe neko đubre i bace ga u kantu. Misliš da je ovo divno. Šta radiš?
8. Na ulici pronalazite praznu konzervu i neke plastične flaše. Doneseš ih kući da ih ponovo upotrebiš kao nešto drugo. Koristite ih kao saksije za biljke, a one izgledaju dobro. Tvoja majka daje vam komplimente i veoma je srećna. Šta radiš?
9. Želite da osnujete ekipu za čišćenje. Sastajete se jednom mesečno da očistite određenu oblast po gradu. Ljudi primećuju razliku i sviđa im se. Znaš da ti treba više ljudi da nastave projekat. Šta radiš?
10. Primećuješ obilje đubreta i misliš da neke od ovih stvari možete ponovo koristiti za nešto drugo. Ali ne možeš da se setiš svih ideja i ne znaš kako da realizujes neke od tvojih ideja. Šta radiš?

Aktivnosti za praćenje

1. Pratite diskusiju o odgovorima koje učesnici daju. Ako su odgovori negativni, pokušajte da pričate o njima. Šta možemo da uradimo da promenimo ponašanje i učinimo čišćenje okruženja prihvatljivijim?
2. Učesnici bi takođe mogli da urade istraživanje kako bi procenili mišljenje zajednice o zagađenju, i našli ideju za klasnu ekološku aktivnost.